

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi B. K. i M. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
VIII ACa 2230/25,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 9 kwietnia 2026 r.,

oddala skargę.

Leszek Bosek

Grzegorz Pastuszko

Janusz Niczyporuk

UZASADNIENIE

Dnia 12 marca 2026 r. B. i M. K. wnieśli za pośrednictwem Sądu
Apelacyjnego w Warszawie do Sądu Najwyższego skargę na przewlekłość w
sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. VIII ACa
2230/25. Pismem z 19 lutego 2026 r. Sąd Apelacyjny przedstawił skargę Sądowi
Najwyższemu.

W przedmiotowej skardze skarżący wnieśli o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem
Apelacyjnym w Warszawie w sprawie sygn. VIII ACa 2230/25,

2. przyznanie każdemu skarżącemu od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości po 10.000 zł;

3. zwrot na rzecz skarżącego poniesionych kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podali, że pismem z dnia 13 stycznia 2025 r. ich pełnomocnik dokonał „jednoznacznych czynności procesowych”, polegających na cofnięciu apelacji z dnia 11 grudnia 2023 r. w całości, a także na cofnięciu powództwa w zakresie objętym tą apelacją, tj. co do kwoty 287 736,48 zł dochodzonej na rzecz skarżących, wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. Jednocześnie wniesli oni o umorzenie postępowania apelacyjnego oraz postępowania przed sądem I instancji w zakresie objętym cofnięciem powództwa, a także o uchylenie wyroku w części oddalającej powództwo o zapłatę wskazanej kwoty.

Podkreślili, też, że dalsze prowadzenie sprawy stanowiłoby dla nich istotne obciążenie finansowe i społeczne, zważywszy na ich trudną sytuację materialną, w tym brak własnego mieszkania oraz środków na jego zakup, co w praktyce uniemożliwia im zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Jak zauważyli, co miesiąc ponoszą wysokie koszty najmu nieruchomości, którą w normalnych okolicznościach kupiliby ze środków zasądzonych przez Sąd I instancji; stanowi to dla nich realną szkodę, której naprawienia nie mogą dochodzić od Banku i która jest skutkiem opieszałości Sądu.

W piśmie z 10 marca 2026 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej

prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W świetle art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość ocenie podlega w szczególności terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, należy uwzględnić: łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej zawichości sprawy, znaczenie rozstrzygnięcia dla skarżącego, zachowanie się stron, w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość nie sprecyzowano, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W judykaturze przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 19 października 2017 r., III SPP 42/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Należy zauważyć, że wskazana wyżej reguła stanowi jedynie ogólnie przyjęty standard orzecniczy. Sąd Najwyższy zwracał już wielokrotnie uwagę, że przekroczenie okresu 12 miesięcy trwania postępowania nie oznacza automatycznie wystąpienia stanu przewlekłości, gdyż dla jego stwierdzenia konieczne jest zbadanie wszystkich okoliczności sprawy. Według zaprezentowanego w tym zakresie stanowiska, przy ustalaniu, czy w konkretnym przypadku mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, należy brać pod uwagę kryteria określone w art. 2 tej ustawy, m.in. terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z:

11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Wymóg ten uniemożliwia dokonanie oceny przewlekłości postępowania w sposób mechaniczny, obligując tym samym do oceny indywidualnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Przenosząc powyższe na realia rozpoznawanej sprawy, skład orzekający dokonał analizy akt sprawy objętej skargą pod kątem dokonywanych czynności i stwierdził, że postępowanie zostało wszczęte pozwem wniesionym do Sądu w dniu 20 stycznia 2021 r. (na biuro podawcze pozwu wpłynął w dniu 27 stycznia 2021 r.). Żądania pozwu zostały skierowane przeciwko Bank Spółce Akcyjnej w W., przy czym ich źródłem była umowa kredytu waloryzowanego walutą obcą. Wyrokiem z 19 maja 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w znacznej części uwzględnił powództwo. Następnie apelację od wyroku wnieśli powodowie. Akta sprawy wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 12 marca 2024 r. W tym samym dniu wylosowano w SLPS sędziego referenta, zaś w dniu 13 marca 2024 r. zarządzono wpisanie sprawy do repertorium ACa (VI ACa 1186/24). W piśmie z 3 stycznia 2025 r. pełnomocnik powodów poinformował Sąd Apelacyjny o złożonym przez powodów oświadczeniu o potrąceniu. Pismem z dnia 10 stycznia 2025 r. powodowie cofnęli apelację w całości oraz pozw w zakresie objętym apelacją, wnosząc o umorzenie postępowania apelacyjnego oraz częściowo postępowania pierwszoinstancyjnego w części, w jakiej cofnęli powództwo. Zarządzeniem z dnia 20 stycznia 2025 r. zakreślono sprawę w repertorium ACa VI Wydziału i wpisano ją do repertorium ACa VIII Wydziału Cywilnego (VIII ACa 22030/25) z uwagi na zmianę Wydziału, w którym orzekał sędzia referent. W dniu 29 maja 2025 r. zarządzono poinformowanie o częściowym cofnięciu powództwa pełnomocnika pozwanego. Pismami z 20 maja i 12 września 2025 r. powodowie wnieśli o przyspieszenie rozpoznania sprawy. Zarządzeniem z dnia 24 września 2025 r. poinformowano powodów, że sprawa zostanie rozpoznana według kolejności wpływu (§ 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulaminu Urzędowania Sądów Powszechnych). Pismem z 27 listopada 2025 r. powodowie wnieśli o przyspieszenie rozpoznania sprawy. Pismami z dnia 9

grudnia 2025 r. zawiadomiono pełnomocników o składzie sędziowskim. Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2025 r. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok w części, w której powodowie cofnęli powództwo i w tej części umorzył też postępowanie; dodatkowo umorzył jeszcze postępowanie apelacyjne (wskazując w komparycji, że rozpoznaje sprawę na skutek apelacji pozwanego). Postanowienie to przesłano powodom w dniu 19 grudnia 2025 r. Pismem z 5 stycznia 2026 r. pozwany wniósł o doręczenie mu odpisu postanowienia z 18 grudnia 2025 r. z uzasadnieniem oraz w dniu 13 stycznia 2026 r. zażalenie na pkt 2 ww. postanowienia (ACz 188/26 – umorzenie postępowania apelacyjnego). W dniu 14 stycznia 2026 r. wylosowano sędziego referenta celem rozpoznania ww. zażalenia. Zarządzeniem z dnia 22 stycznia 2026 r. zwrócono się do Sądu Okręgowego w Warszawie o przesłanie apelacji pozwanego od ww. wyroku, a także poinformowano Sąd Okręgowy w Szczecinie o braku możliwości wypożyczenia akt. W dniu 26 stycznia 2026 r. zwrócono akta do Sądu Okręgowego w Warszawy w celu przekazania ich z apelacją pozwanego. Pozwany wniósł apelację w dniu 5 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy zwrócił akta Sądowi Apelacyjnemu z apelacją pozwanego w dniu 4 lutego 2026 r. W tym samym dniu wpisano sprawę do repertorium ACa pod numer 1656/26 r. Postanowieniem z dnia 13 lutego 2026 r. Sąd Apelacyjny sprostował postanowienie o umorzeniu postępowania apelacyjnego w ten sposób, że wskazał, iż apelację wnieśli powodowie, a nie pozwany, wobec czego umorzenie postępowania apelacyjnego dotyczy ich apelacji. W dniu 16 lutego 2026 r. zarządzono zwrócenie się do pozwanego z pytaniem, czy z uwagi na ww. postanowienie o sprostowaniu podtrzymuje wniesione zażalenie, nadto zarządzono doręczenie odpisu apelacji pozwanego powodom, a także przedstawiono akta sędziemu Przewodniczemu celem pilnego wyznaczenia terminu rozprawy. Zarządzeniem oznaczonym datą 13 lutego 2026 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 16 kwietnia 2026 r.

Z powyższego wynika, że – wbrew temu, co napisali skarżący – w sprawie były podejmowane odpowiednie czynności zmierzające do jej formalnego zakończenia, które zaowocowało postanowieniem z 18 grudnia 2025 r. uwzględniającym wniosek skarżących z 10 stycznia 2025 r.

Dla oceny przewlekłości w niniejszej sprawie nie ma znaczenia fakt wniesienia przez stronę pozwaną zażalenia na postanowienie z 18 grudnia 2025 r.

Wobec powyższego – zdaniem Sądu Najwyższego – przebieg postępowania apelacyjnego nie pozwala na stwierdzenie jego przewlekłości i w efekcie przyjęcie, że miała miejsce beczynność Sądu Apelacyjnego naruszająca prawo skarżących do uzyskania rozstrzygnięcia bez nieuzasadnionej zwłoki.

W związku z tym Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

Leszek Bosek

Grzegorz Pastuszko

Janusz Niczyporuk

[D.Z.]

[r.g.]